

ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΣΙΔΗΡΟΥ ΣΕ ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΕΡΥΘΡΟΠΟΙΗΤΙΝΗ ΓΙΑ ΑΝΑΙΜΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΨΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ ΕΜΦΑΝΙΖΟΥΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΣΙΔΗΡΟΠΕΝΙΑ

Τιμπλαλέξη Δ., Σγουρός Ι., Γιαννακάκου Μ., Ζαμάνης Ι., Ζαφείρη Γ., Τσούκρα Μ., Αρδαβάνης-Λουκέρης Γ., Παπαναστασίου Α., Βισβίκης Α., Θεοδωρόπουλος Η., Σαμαντάς Ε.
Γ' Παθολογική Ογκολογική Κλινική, ΓΟΝΚ «Οι Άγιοι Ανάργυροι», Ν. Κηφισιά, Αττική.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η χορήγηση ερυθροποιητίνης αυξάνει την αιμοσφαιρίνη και μειώνει τις μεταγγίσεις στην αναιμία ασθενών υπό χημειοθεραπεία για κακοήθειες συμπαγών οργάνων. Αντικρουόμενα τα δεδομένα της ταυτόχρονης χορήγησης σιδήρου σε αυτούς τους ασθενείς, αν και συστήνεται από NCCN και ESMO, για εκείνους που θα εμφανίσουν λειτουργική σιδηροπενία. Σε προηγούμενη εργασία της Κλινικής μας, η δραστηριότητα της συγχορήγησης σιδήρου δεν αποδείχτηκε.

ΜΕΘΟΔΟΙ

Η μελέτη βασίστηκε σε ασθενείς της Κλινικής μας, που την τελευταία πενταετία έλαβαν ερυθροποιητίνη για προκαλούμενη από συστηματική θεραπεία αναιμία και εμφάνιζαν λειτουργική σιδηροπενία βάσει τιμών φερριτίνης (30-500ng/ml) και κορεσμού τρανσφερίνης (<50%). Οι ασθενείς χωρίστηκαν σε εκείνους που τους συγχορηγήθηκε σίδηρος (συνήθως iv) (ομάδα Α) και σε εκείνους που δεν έλαβαν (ομάδα Β). Μελετήθηκε για χρονικό διάστημα τριών μηνών, η ανταπόκριση της αιμοσφαιρίνης και η ανάγκη για μετάγγιση συμπυκνωμένων ερυθρών, ανάλογα με τη συγχορήγηση ή όχι σιδήρου. Έγινε χρήση της στατιστικής δοκιμασίας t-test, όπου θεωρήθηκε απαραίτητη η στατιστική ανάλυση.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Συμπεριελήφθησαν 24 ασθενείς (7 επιπλέον από την αρχική μας εργασία) (18 άνδρες, 6 γυναίκες) διάμεσης ηλικίας 69 ετών, με κακοήθειες σταδίου IV, κυρίως του πεπτικού συστήματος. Οι 11 ήταν σε θεραπεία 1^{ης} γραμμής, οι 23 ελάμβαναν χημειοθεραπεία και η μέση τιμή αιμοσφαιρίνης αναφοράς ήταν 9 gr/dl. 15 ασθενείς συμμετείχαν στην ομάδα Α (χωρίς παρενέργειες από τον σίδηρο) και 9 στη Β. Δεν υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά στη μέση τιμή της αιμοσφαιρίνης στις 4-6 και στις 10-12 εβδομάδες μεταξύ των δύο ομάδων. Δύο ασθενείς της ομάδας Α μεταγγίστηκαν με 2 μονάδες συμπυκνωμένων ερυθρών, ενώ 3 της Β με 10 μονάδες.

ΣΚΟΠΟΣ

Να μελετηθεί η αποτελεσματικότητα της χορήγησης σιδήρου, σε μεγαλύτερο αριθμό ογκολογικών ασθενών υπό ερυθροποιητίνη, για αναιμία υπό θεραπεία (κυρίως χημειοθεραπεία), και που με βάση τις τελευταίες κατευθυντήριες οδηγίες του NCCN (έκδοση 1.2021) παρουσίαζαν λειτουργική σιδηροπενία.

Πίνακας 1: Χαρακτηριστικά των ασθενών

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ	N (%)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΘΕΝΩΝ	24 (100)
ΦΥΛΟ	
Άρρεν	18 (75)
Θήλυ	6 (25)
ΗΛΙΚΙΑ (έτη)	
Διάμεση τιμή	69
Εύρος	50-86
ΠΡΩΤΟΠΑΘΗΣ ΕΣΤΙΑ	
Παχύ έντερο και ορθό	10 (41,67)
Πάγκρεας	5 (20,83)
Στόμαχος	6 (25)
Άλλη	3 (12,5)

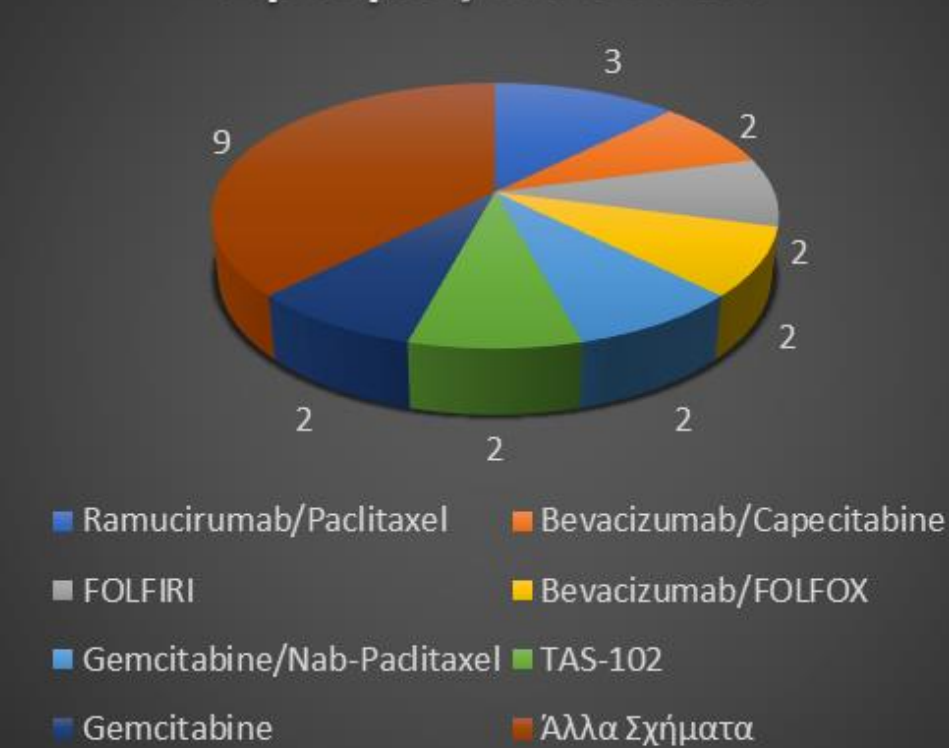
Πίνακας 2: Σύγκριση παραμέτρων αναιμίας, μεταξύ της ομάδας ασθενών που έλαβε & εκείνης που δεν έλαβε σίδηρο

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ	ΟΜΑΔΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΠΟΥ ΕΛΑΒΕ ΣΙΔΗΡΟ	ΟΜΑΔΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΛΑΒΕ ΣΙΔΗΡΟ	P value
Αριθμός ασθενών	15	9	
Μέση τιμή Hb προ έναρξης EPO (gr/dl)	9,07	8,95	0,79
Μέση τιμή Φερριτίνης προ έναρξης EPO (ng/ml)	143,34	260,18	0,064
Μέση τιμή TSAT προ έναρξης EPO (%)	14,74	19,67	0,31
Τιμή Hb 4-6 εβδομάδες αργότερα (μέση τιμή)	9,95	9,52	0,45
Τιμή Hb 10-12 εβδομάδες αργότερα (μέση τιμή)	10,5	9,98	0,446
Αριθμός ασθενών που μεταγγίστηκαν στις 12 εβδομάδες	2	3	
Αριθμός ΜΣΕ που χορηγήθηκαν	2	10	

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

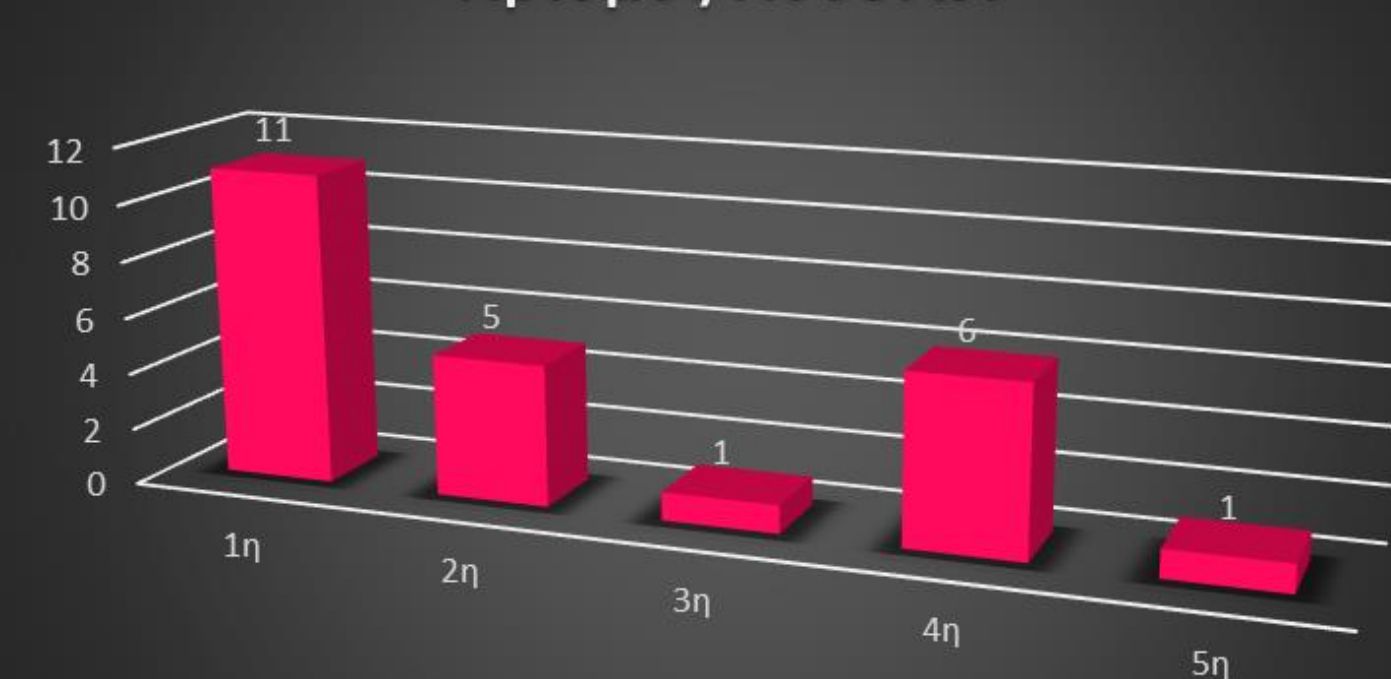
Σε ογκολογικούς ασθενείς υπό ερυθροποιητίνη, για αναιμία από τη θεραπεία τους, η σύγχρονη χορήγηση σιδήρου επί λειτουργικής σιδηροπενίας, δε φαίνεται να συντελεί στη βελτίωση της αιμοσφαιρίνης. Υπάρχει πάντως τάση για μικρότερο αριθμό μεταγγίσεων. Το μικρό δείγμα ασθενών, καθιστά το αποτέλεσμα επισφαλές και απαιτείται περαιτέρω μελέτη στο συγκεκριμένο θέμα.

Αριθμός Ασθενών

Σχήμα 1: Συχνότερα σχήματα θεραπειών που ελάμβαναν οι ασθενείς

Αριθμός Ασθενών

Σχήμα 2: Γραμμή θεραπείας στην οποία βρίσκονταν οι ασθενείς